

MUISTIO**Sirkusalan koulutuksen esittely- ja keskustelutilaisuus 16.1. Sirkuksen tiedotuskeskuksessa klo 15–17**

<https://www.facebook.com/events/929136837099309/>

Koollekutsuja ja puheenjohtaja: Mikko Rinnevuori, Circus Helsinki.

Puhujina: Lotta Vaulo, Sirkuksen tiedotuskeskus; Sami Ylisaari, Circo – Uuden sirkuksen keskus, Heidi Aho, ilma-akrobatian opettaja, Turun AMK:n Taideakatemian sirkustaiteen koulutusohjelma; Peri Heikkilä, tutkintovastaava, Koulutuskeskus Salpaus sekä sirkustaiteilijat Corinne Linder, Onni Hämäläinen, Sanna Vellava, Veera Kaijanen ja Osmo Tammisalo.

Lotta Vaulo, Sirkuksen tiedotuskeskuksen toiminnanjohtaja avasi tilaisuuden kiittäen koollekutsujaa ja puhujia ja todeten, että Sirkuksen tiedotuskeskus tarjoaa mielellään tilaansa erilaisten sirkusalan keskustelutilaisuuksien käyttöön. Toiminnanjohtaja Sami Ylisaari esitteli Circon, joka on keskus sirkuksen esitys- ja residenssitoiminnalle ja pohjoismaiden suurimmaksi kasvaneen nykysirkuksen näyteikkunan Circo-festivaalin tuotantotalo.

Heidi Aho, opettaja, Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemian esittävän taiteen koulutusohjelma/ sirkustaiteen koulutusohjelma:

- Turun AMK:n sirkustaiteen koulutukseen haetaan yhteishaussa. Valintakokeet järjestetään Turussa Sepän kadulla 1.–3.6.2015. Turkuun otetaan joka vuosi 8–10 opiskelijaa. Koulutukseen on enakkotehtävät. Valintakokeisiin kutsutaan kaikki enakkotehtävät suorittaneet, joilla on edellytykset korkeakoulupaikan hakuun. Kolmepäiväisissä valintakokeissa tarkastellaan sirkusteknisiä taitoja, liikeilmaisua, näyttämöilmaisua, taiteellista ilmaisua, näkemyksellisyyttä, fysiologista soveltuvuutta, vuorovaikutustaitoja, motivaatiota jne. Tehtäviä arvioi valintaraati, joka koostuu sirkuksen opettajista. Mukana on myös fysioterapian opettaja ja ulkopuolisia taiteilijoita. Tehtävät pisteytetään ja hakijoille lasketaan keskiarvo eli numeerinen arvosana, johon valinta perustuu. Valintakokeissa on yleensä myös kaksi tutor-opiskelijaa mukana, heillä ei kuitenkaan ole äänestysvaltaa.
- Valintakokeissa on akrobatiaa, ilma-akrobatiaa, jongleerausta, tasapainoilua, tanssitekniikkaa, näyttämöilmaisua, oma sirkusesitys, ohjaustehtävä, fysiologinen tarkastus ja haastattelu. Erona muihin sirkuskouluihin on että Turun koulutus on taiteellispedagoginen koulutus, siinä on pedagoginen painotus. Koulutus on alun perin perustettu suomalaisen sirkuksen ja nuorisosirkuksen pidempijänteistä kehittämistä ajatellen. Suurin osa Turusta valmistuvista työllistyy jossain vaiheessa opetustehtäviin.
- Turussa opiskellaan joka päivä klo 9–16.30: puolitoista tuntia opetusta, vartin tauko, puolitoista tuntia opetusta, tunnin ruokatauko. Sama toistuu iltapäivällä. Sen lisäksi Turussa on paljon produktioita, jotka vaativat sitoutumista iltaisin ja joskus aamuisin. Lisäksi opetusharjoittelukoulu toimii kolmena päivänä viikossa, jossa opiskelijat suorittavat pedagogisia ja didaktisia tehtäviä harjoittelemalla opettamista lapsille, nuorille ja aikuisille. Opetusharjoittelu pyörii viiden viikon sykleissä, opetuspari vaihtuu viiden viikon välein.
- Koulutuksen laajuus on 240 op ja kesto 4 vuotta. Turun AMK:ssa yksi opintopiste vastaa 27 tunnin työpanosta. Viikossa on noin 40 tuntia, joka vastaa 1,5 opintopistettä. Vuodessa opintopisteitä kertyy kuutisenkymmentä. Opiskelu vaatii paljon fyysistä läsnäoloa. Ensimmäinen vuosi on yhteinen kaikille. Opiskellaan laaja-alaisesti eri tekniikoita. Kakkosvuoden syksyllä aloitetaan päälaji, joita voi valita 1–2 kpl.
- Opiskellaan myös: ammattikorkeakoulun pakolliset kieliopinnot, työelämä tietous ja yrittäjyysopinnot, valo- ja ääniopetus kuuluu, sirkuksen työturvallisuus ja kiinnityskurssi, fysiologia, nämä ovat tentittäviä aineita.
- Koulusta on valmistunut n. 120 sirkusalan ammattilaista. Valmistuneista vain muuta on vaihtanut alaa myöhemmässä vaiheessa

<http://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/sirkus/>
<https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.98323568935>

Petri Heikkilä, Koulutuskeskus Salpauksen sirkusartistikoulutuksen tutkintovastaava:

- Petri Heikkilä on valmistunut sirkustaiteilijaksi Tukholmasta vuonna 2003 ja siirtynyt sittemmin Lahden koulutuksen vetäjäksi.
- Sirkusartistikoulutus toimi Hollolassa vuodesta 2005. Viime vuoden lokakuussa muutamme uusiin tiloihin Lahteen, joiden virallisia avajaisia vietetään pääsiäisen jälkeen. Lahden koulutus on maamme ainoa toisen asteen sirkuskoulutus. Koulutuskeskus Salpauksessa on kaksoistutkintomahdollisuus, jolloin opiskelija suorittaa kolmen vuoden aikana Sirkusartistikoulutuksen lisäksi myös ylioppilastutkinnon. Lukio-opinnot suoritetaan Salpauksen tiloissa lähellä Sirkuskeskusta.
- Salpauksen sirkuslinjalla opettavat tällä hetkellä mm. Lionel Lejeune (sirkustekninen pääopettaja), Kazimir Kolesnik (taiteellinen vastaava), Jukka Juntti (ilma-akrobatia), Jukka Grönfors (käsilläseisonta), Sari Louko (jazztanssi), Meri-Tuuli Risberg (nykytanssi), Sampo Kurppa (jongleeraus, ilmaisu), Heikki Leppävuori (tasapainoilu), Kimmo Hietanen (tasapainoilu) sekä vierailijoina koti- ja ulkomaisia sirkustaiteilijoita. Monipuolisen opettajatiimin vuoksi opiskelijat voivat valita erikoistumislaajensa erittäin laajasta valikoimasta.
- Uudet tilat on suunniteltu täysin sirkuksen tarpeisiin ja niissä pystytään harjoittamaan myös ammattimaista esitystoimintaa. Pääsalin korkeus on 8,4 metriä ja tilat mahdollistavat lähes rajattoman sirkuslajiharjoittelun (esim. lentävä trapetsi). Myös pääsalin viereinen studio muokkautuu monipuolisesti sirkustekniseen harjoitteluun. Suunnitelmissa on panostaa entistä enemmän esityksiin, leireihin ja ammattikenttää tukevaan toimintaan, kuten residensseihin ja vierailuesityksiin.
- Salpauksen koulutus on kansainvälinen ja toisena opetuskielenä toimii englanti. Viimeksi hakijoita oli yhdeksästä maasta. Opiskelijat ovat tähän mennessä olleet 15–27 -vuotiaita.
- Opetussuunnitelma on huolella rakennettu sirkusartistin työn vaatimuksia ajatellen. Opiskelupaikasta sovittaessa niin koulu kuin opiskelijakin sitoutuu 100% työskentelyyn yhteisten päämäärien saavuttamiseksi.
- Sirkusartistikoulutuksen hyvien opiskelutulosten takana on paljon ahkeraa työskentelyä avoimessa, yksilöitä kunnioittavassa työympäristössä, jossa ryhmän tukeen voi luottaa. Tavoitteena on valmistaa monipuolisia yhteen tai kahteen lajiin erikoistuneita sirkusartisteja. Sirkusartistikoulutus ei keskity pelkästään uusiin tai vanhoihin suuntauksiin vaan avaa opiskelijalle mahdollisuuden valita suuntansa kokemustensa perusteella.
- Valintakokeet järjestetään kahtena peräkkäisenä vuonna, jonka jälkeen on vuoden tauko. Seuraavat haut ovat 2015 ja 2017. Valitsemme aloittavaan ryhmään monipuolisesti, toisiaan täydentäviä opiskelijoita ja sen vuoksi jokaisessa ryhmässä on tilaa myös sirkuksen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.
- Yhteishaku: 24.2.–17.3.2015
- Valintakoe: 14.–16.5.2015

Valintakokeista ja valintaperusteista löytyy tietoa täältä:

<https://www.facebook.com/events/610084352451036/?ref=4>

englanniksi: <https://www.facebook.com/events/335415523319066/?fref=ts>

<http://www.salpaus.fi/sirkusala/Sivut/default.aspx>

<http://www.salpaus.fi/sirkusala/nuorten-koulutus/sivut/tuote.aspx?pid=1623>

Sanna Vellava, sirkustaiteilija, opiskellut ESAC:ssa 2005–2006 :

- L'École supérieure des arts du cirque (ESAC) on kolmivuotinen koulutus Brysselissä. Pääsykoe kestää viikon, puolivälissä viikkoa pudotetaan puolet hakijoista pois. Sisään otetaan noin 16 opiskelijaa vuodessa. Pääsykokeisiin kuuluu akrobatiaa, tanssia, ilmaisua, fyysinen koe, kuntotesti, haastattelu, omaa lajia ja pitää valmistaa kahden minuutin numero joka esitetään. Fyysisesti rankka viikko.

- Koulupäivä alkaa klo 8.30 ja kestää noin ilta kuuteen. 2 x 1,5 h ennen lounasta ja 2–3 x 1,5h lounaan jälkeen. Joka päivä on omaa lajia 1,5h. Yleensä päälajin opettajalla on vain pari oppilasta, siinä saa hyvin henkilökohtaista opetusta. Paljon akrobatiaopetusta, trampppaa, kässäriä, tanssia (nykytanssia ja balettia), joogaa ja kehonhuoltoa, kuntoilua. Päälajin lisäksi ei saanut minun opiskeluaikani ottaa toista lajia. Rutiini oli viisi päivää viikossa ensimmäinen vuosi on tiukka ja omaa aikaa ei ole. Nyt mielestäni opetus on vaihtunut niin, että perjantaisin on vapaampaa treeniä. Vakioopettajista monet tulevat entisen itäblokin maista ja lisäksi on belgialaisia opettajia. Paljon vierailevia opettajia on myös, varsinkin tanssissa. Brysseli on sijainniltaan niin keskeinen, että sinne on helppo saada hyviä vierailevia opettajia. Esitysten ohjaajina toimii usein koulun ulkopuolinen ohjaaja. Joka vuosi tehdään sekä oma soolo että ryhmäesitys.
- Ensimmäinen ja toinen vuosi on teknispainotteista työskentelyä, mutta kolmantena vuonna aletaan keskittyä omaan taiteelliseen tutkimukseen ja oman numeron tekemiseen. Soolon esittäminen päättää koko koulun. Valmistuvien oppilaiden lopputyöt esitetään yleensä jollakin koulun ulkopuolisella näyttämöllä.
- Fyysisen treenauksen lisäksi opiskellaan myös teoria-aineita, kuten sirkushistoriaa, taidehistoriaa, dramaturgiaa, puvustusta, riggausta jne. Koululla on oma hieroja.
- Koulun sijainti Brysselissä tarjoaa hyvät mahdollisuudet tavata jo opiskeluaikana muita alan toimijoita, verkostoitua ja löytää kesätyötä esim. Belgiassa yleisen katusirkuksen parissa. Monet opiskelijoista jäävätkin työskentelemään Brysselistä käsin.
- ESAC:sta tulee monenlaisia taiteilijoita monenlaiselle toimikentälle. Opiskelijat ovat työllistyneet Saksan varieteetuohtantoihin, ranskalaisiin nykysirkusryhmiin, yksi opiskelukavereistani tekee nykyisin tanssiteoksia. Opiskeluaikana syntyy myös ryhmiä, jotka jatkavat toimintaansa koulun jälkeen.
- Yksi iso plussa on Brysselin kulttuuri- ja taidetarjonta. Kaupungissa tapahtuu todella paljon, koulu vie myös katsomaan esityksiä viikonloppuisin. Se avasi omaa taiteellista kehittymistäni hyvin paljon ja vaikutti myös omaan treenaamiseen ja kehittymiseen.

<http://esac.be/en/>

Veera Kaijanen, sirkustaiteilija, opiskellut Academie Fratellinissa 2008–2011:

- Siirryin Linnanmäen sirkuskoulusta Koulutuskeskus Salpauksen sirkuslinjalle ja sieltä Fratellinin sirkuskouluun Pariisiin, josta päädyin töihin Cirque du Soleiliin.
- Fratellini on vanhan klovnisuvun koulu Pariisissa ja ensimmäinen sirkuskoulu, joka perustettiin vanhojen sirkusperheiden ulkopuolisille tulokkaille. Nykyisin koulu on kolmivuotinen. On olemassa myös vuoden valmistava luokka, jonka jälkeen pääsykokeiden kautta voi päästä kolmivuotiseen koulutukseen. Koulu maksaa palkkaa opiskelijoille. Se on vähän niin kuin oppisopimuskoulutus. Opiskelija tekee sopimuksen koulun kanssa, koulu maksaa kuukausipalkkaa, opiskelija tekee töitä koululle ja koulu opettaa opiskelijaa.
- Fratellinissa on valtavat tilat, kolme studiota ja kaksi telttää. Koulu organisoii paljon esitystoimintaa. Joskus opiskelijana me autoimme esiintyviä taiteilijoita tai opastimme yleisöä paikoilleen. Esiinnyimme myös todella paljon. Toisen vuoden kesällä esiinnyin joka viikonloppu, koska tein työtä koululle. Esiintymiskokemuksen karttuminen on hyvä asia.
- Fratellini on puhtaasti oman lajin koulu, jossa opetetaan myös tanssia, teatteria ja liikeilmaisua, käsilläseisontaa ja akrobatiaa, mutta pääpaino on omassa lajissa. Pitää valita yksi laji, mutta voi opiskella myös toista lajia. Itse olen valmistunut nuorallatanssijaksi ja opiskelin myös hulavannetta siinä lomassa. Sanoisin, että Fratellini on erittäin hyvä koulu tiukalle ja löysälle nuoralle, cloud swingille ja keinutrapetsille, käsilläseisonnalle, pariakrobatialle, Washington-trapetsille, Cyrenkaalle, jongleeraukselle. Ainakin toistaiseksi kouluun on tarvinnut EU-passin ja lukiopaperit, mutta niistä saatetaan tehdä poikkeuksia. Ranskan kieltä ei tarvitse osata kun kouluun lähtee, itse en osannut sanaakaan, siellä sitten selvittää ja opitaan myös kieli.
- Fratellinin opettajat ovat vanhoja mestareita ja koulussa treenaa hurjasti ammattilaisia. Opiskelin nuoraa vanhan mestarin kanssa, joka tuli nuorallatanssijasuvusta. Hänen vanhat oppilaansa tulivat

- vuosikymmentenkin jälkeen treenaamaan mestarinsa kanssa. Opiskelijana olin siis koko ajan yhteydessä ammattilaismaailman kanssa ja tutustuin ihmisiin ja näin mitä he tekevät.
- Sanoisin että Fratellini on avoin kokeiluille. Siellä voi valmistaa erilaisen numeron riippuen siitä mihin haluat töihin. Voit valita erilaisia linjoja tai tyyliä, jos haluat töihin Saksan varieteetin tai Cirque du Soleiliin tai nykysirkusmaailmaan.
  - Tutkintotodistus vastaa Suomessa ammattikorkean tai yliopiston tutkintoa.
  - Koulupäivät on raskaita, klo 9–18. Omaa lajia tehdään joka päivä 2–6 tuntia. Lukujärjestys vaihtelee paljon vierailevien opettajien mukaan.
  - Hakupaperit löytyvät koulun verkkosivulta: <http://www.academie-fratellini.com/> Hakemukseen liitetään video. Jos ne tykkää susta, sut kutsutaan pääsykokeisiin, jotka ovat yleensä huhtikuussa kolmesta viiteen päivään. Yleensä heti pääsykokeiden jälkeen tietää onko päässyt vai ei.
  - Koska opiskelijoille maksetaan palkkaa, niin luokkien koko vaihtelee paljon, esim. 4–12 oppilasta. Sisään otettavan ryhmän koko riippuu siitä, miten koulu saa rahoitusta ja miten opetusta halutaan järjestää.
  - Fratellinissa täytyy olla omatoiminen ja uskaltaa puskea ja treenata, jolloin sieltä voi päästä ihan minne haluaa. Itse menin suoraan Cirque du Soleilille. Opettajat ovat todella mukavia. Fratellini on vähän niin kuin perhe. Pariisissa on valtavasti mahdollisuuksia ja esityksiä. Joka viikonloppu pääsee katsomaan esityksiä ja tutustumaan ihmisiin.

<http://www.academie-fratellini.com/>

Corinne Linder, sirkustaiteilija, opiskellut Le Lidossa 2011–2013, 2014 :

- Le Lido – Centre Des Arts Du Cirque de Toulouse sirkuskoulu sijaitsee Etelä-Ranskassa. Se on enemmän luovuuteen suuntaava ja teatteripohjainen koulutus. Päälajiksi valitaan vain yksi laji. Lido on kaksivuotinen koulutus, jonka jälkeen on otettava puolen vuoden tauko. Kolmas vuosi on vähän erilainen, ja sen voi ottaa silloin kun haluat tehdä oman numerosi, jota pääset esittämään isoille festivaaleille kuten Auchiin CIRCa-festivaalille ja Avignoniin. Festivaaliesitysten kautta saat hyvää näkyvyyttä. Koulussa sanotaan, että kolmas vuosi kannattaa suorittaa sitten kun on valmis siihen, kun tietää mitä haluaa tehdä lavalla.
- Koulu on ollut tosi hyvä kokemus, vaikka se onkin intensiivinen ja rankka. Ranskassa etuna on se että pääsee näkemään laajemmin sirkuskentän toimintaa, verkostoitumaan ja näkemään sirkuksen erilaisia suuntauksia (varieteeta, nykysirkusta).
- Lidon koulu on alun perin tullut katusirkuksesta. Siksi opetuksessa ja valintakokeissa on paljon teatteria ja improvisaatiota. Oman tyylin etsintä on tärkeää ja oman esiintymisidentiteetin löytäminen.
- Toulouse on mukava kaupunki, johon tulee yhä enemmän sirkusväkeä. Myös Barcelona on hyvin lähellä. Toulousen sijainti on hyvä.
- Pääsykoe on kolmivaiheinen: paperihakemuksen perusteella kutsutaan pääsykokeeseen, jossa katsotaan akrobatian tasot, käsilläseisontaa, voimaa. Numero tehdään ilman musiikkia. Kokeissa tehdään myös 1–2 minuutin esitys ”Kuka minä olen”. Pääsykoe järjestetään kesällä ja se kestää kaksi viikkoa. Pääsykoejoukosta valitaan 20–25 hakijaa, jotka pääsevät kolmipäiväiseen jatko-osaan, eräänlaiseen workshopiin joka järjestetään isossa puistossa Toulousessa. Mitä siellä tapahtuu, sitä en saa kertoa, erilaisia tehtäviä, joissa katsotaan kuka sinä olet ihmisenä ja kuinka motivoitunut olet ja tiedätkö mitä haluat tehdä. Siitä valitaan 13–14 henkilöä kouluun.
- Ensimmäinen vuosi on aina enemmän teatteripainotteinen. Riippuu aina kustakin luokasta, että mitä se tarvitsee ja mitä lajeja tehdään. Joka kuukausi tehdään oma numero, josta saadaan kritiikkiä. Esitykset ovat aina keskiviikkoisin ja koko luokka esiintyy. Jokainen esiintyy ja sen jälkeen puhuu siitä, mitä teki lavalla ja saa palautetta. On myös taiteellisen johtajan kanssa tehtävä taiteellistutkimuksellispainotteinen tehtävä, joka esitetään omalle luokalle. Siinä voi kokeilla juttuja.
- Joka kuukausi tehdään yksi viikko vain omaa lajia, tosi pitkät päivät. Muuten on normaalisti 2–3 päivää viikossa omaa lajia ja sen lisäksi akroa, kässäriä ja tanssia, teatteria, dramaturgiaa, klovneriaa. Vierailevia opettajia, jotka pitävät viikon iltapäiväkurssin esim. klovnerista tai

dramaturgiasta, on paljon. Toisena vuonna ei ole niin paljon teatteria, silloin voi valita itse enemmän mitä haluaa tehdä, ei tarvitse tehdä esim. kaikkea tanssia vaan voi ehdottaa vaikka parin viikon kurssia klovnerista Barcelonasta jne. He auttavat sinua löytämään oman juttusi.

- Lido on tunnettu jonglööreiden yhteisössä ja ilma-akrobaattien keskuudessa, mutta vain fix aerial muotoisten ilmalajien. Lidon tilat on hyvät, mutta ei kovin suuret, joten siellä ei voi tehdä vipulautaa tai keinutrapetsia. Lidossa saa hyvää opetusta jonkassa, akrossa, ilma-akrossa ja nuorallatanssissa. Lidoon tullaan tekemään myös muuta kuin sirkusta, koulu on avoin kaikelle.
- Lido on hyvä koulu jos tietää oman suuntauksensa ja jos haluaa esimerkiksi perustaa oman ryhmän. Lidon kolmas vuosi on vähän niin kuin iso residenssi. Se antaa mahdollisuuden, että on paikka missä esiintyä ja saada avustusta Ranskan valtiolta. Ihmiset ovat menneet koulun jälkeen eri suuntiin, mutta yleisesti voi sanoa, että koulun suuntaus on enemmän nykysirkukseen kuin Cirque du Soleil -tyyppisiin numeroihin.

<http://www.circolido.fr/Bienvenue.html>

Onni Hämäläinen, sirkustaiteilija, opiskellut DOCHissa 2012–2014:

- Tukholmassa sijaitseva Dans och cirkushögskolan (DOCH) on kolmivuotinen koulu, johon on pääsykokeet joka toinen vuosi, seuraavan kerran tänä keväänä. Koululle rakennettiin uudet tilat Tukholman keskustaan 2011, mikä mahdollistaa sen, että DOCH:ssa voi opiskella kaikkia lajeja ja kaikkiin lajeihin on vakiopettajat. Ainoastaan jongleerauksessa ja köydessä on vierailevia opettajia tänä vuonna.
- Pääsykokeet on yleensä toukokuussa 5–4 päivää. Hakemuksena lähetetään DVD ja papereita, joiden pohjalta saa tai ei saa kutsun pääsykokeisiin. Pääsykokeet on ensin 3 päivää kaikille yhdessä, ja viimeiseen vaiheeseen pudotetaan osa pois. Koulun valitaan 17–18 opiskelijaa joka toinen vuosi. Koulun hakiessa täytyy tietää mitä lajeja haluaa opiskella.
- Koulupäivä on yleensä klo 9–17 ja sen jälkeen on aikaa omalle treenille. Puolet päivästä on sirkusteknistä opetusta ja puolet erilaisia workshoppeja. Aamupäivällä on aina omaa lajia klo 11 asti, sen jälkeen toista ja ehkä kolmattakin lajia. Sitten on akrobatiaa ja käsilläseisontaa kaikille. Akrobatia jatkuu läpi koko kouluajan. Loppupäivän workshoppeissa on paljon tanssia, koska sirkus on samassa oppilaitoksessa tanssin opetuksen kanssa. Viime vuoden alusta DOCH on yhdistynyt Operahögskolanin ja Stockholms dramatiska högskolan kanssa Stocholm University of the Arts -taideyliopistoksi, mutta tämä ei oikeastaan vaikuta sirkuksen opintoihin mitenkään. Tanssia, vierailevia opettajia, teatteria on paljon sekä luentoja: sirkushistoriaa, sirkustietämystä, dramaturgiaa, mutta pääosin workshopit on tanssia ja teatteria, tanssia laidasta laitaan.
- Koulun tilat ovat opiskelijoiden käytössä myös viikonloppuisin klo 8–23. Oman aikataulun mukaan voi vapaa-ajallaan treenata mitä haluaa. Opetuskieli on pääosin englanti tai ruotsi, riippuu opettajasta. Ruotsia ei tarvitse osata. Ulkomaalaisia opiskelijoita on paljon.
- Koulun jälkeen ihmiset tekevät asioita laidasta laitaan. Viimeisiltä kahdelta vuosikurssilta on työllistytty 100% sirkuksen maailmaan. Meitä edeltävältä vuosikurssilta muodostui ryhmä La Meute, joka nähdään mm. Cirko-festivaalin ohjelmistossa tänä vuonna ja meidän vuosikurssilta muodostui yksi ryhmä. Muuten porukkaa on varietee-maailmassa, Cirque du Soleililla, teatteri- ja oopperaproduktioissa, mutta kaikki tekevät sirkusta tavalla tai toisella.
- DOCH:sta valmistuu kolmessa vuodessa kandidiksi. Sen jälkeen on mahdollisuus maisteriohjelmaan, jos haluaa. Se on uusi mahdollisuus. Tyyllillisesti painotutaan aika paljon tekniikkaan, mutta myös taiteellisen puolen opetus on tasokasta. Demoja ja presentaatioita tehdään melkein joka toinen viikko, jolloin siellä on hyvät mahdollisuudet kokeilla ja epäonnistua ja kokeilla sitä mitä on halunnut kokeilla.
- Aika paljon on sekä ryhmä- että yksilötunteja. Mulla oli päivittäin soolotunti päälajissani köydessä ja lisäksi meillä oli kolmen köysiopiskelijan kanssa ryhmätunteja. Aika paljon tarjotaan myös omaa lajia tukevia lajeja.
- DOCH:n lopputyönumero (soolo) tehdään kolmantena vuonna ja taiteellisen lopputyön lisäksi tehdään kandidutkielma kolmantena vuonna. Sitä tehdään koko syksy muiden opintojen ohella. Kandidutkielmassa tutkitaan vapaavalintaista aihetta, mielellään liittyen omaan tekemiseen ja

omaan lajiin. Sen pohjalta kirjoitetaan kirjallinen kandidutkielma ja valmistetaan siitä 20 minuutin presentaatio, jonka muoto on vapaa. Esitellään sitä, mitä itse haluaa tutkielmastaan tuoda esille. Jotkut tekevät 20 minuutin esityksen, toiset luennoivat 20 minuuttia. Kandidutkielmassa on siis kirjallinen osuus, sen presentaatio sekä oppinoinnit ja muut normaalit akateemiseen opiskeluun kuuluvat prosessit.

<http://www.doch.se/>

Mikko Rinnevuori, rehtori, Circus Helsinki:

- Jo mainittujen koulujen lisäksi mieleen tulee Circus Space, eli nykyisin National Centre for Circus Arts, Lontoossa, joka on juuri saanut kandidipintojen järjestämisluvan.
- CNAC eli Centre national des arts du cirque Châlons-en-Champagnessa, Ranskassa tarjoaa kandi- ja maisteriopinnot. Suomalaisia CNAC:sta valmistuneita sirkustaiteilijoita ovat mm. Rauli Kosonen, Sanja Kosonen, Elice Abonce Muhonen, Kati Pikkarainen, Jani Nuutinen, Kimmo Hietanen, Viivi Roiha.
- Kööpenhaminassa AFUK eli Akademiet For Utæmmet Kreativitet on juuri saanut kandikoulutuksen järjestämisoikeuden (AMOK). AFUK on valmistava koulu, josta on siirrytty paljon myös esim. Ranskan kouluihin.
- Montrealissa on École nationale de cirque, jossa esim. Johan Jusslin ja Kerttu Pussinen opiskelevat tällä hetkellä. Siellä voi erityisesti harjoitella jongleerausta ja tiettyjä akrobatialajeja. Myös Pauliina Räsänen on valmistunut Montrealista.
- Moskovan valtiollisesta sirkuskoulusta on valmistunut mm. trapetsitaiteilija Milena Oksanen ja Kiovan sirkuskoulussa ovat opiskelleet mm. Inni Lehtinen ja Sasu Peistola. Venäjän kouluihin pitää maksaa opetuksesta tai sisäänpääsystä. Venäjän kouluihin voi mennä myös lyhyeksi ajaksi saamaan jotakin tiettyä korkeatasoista opetusta, ne ovat hyviä täydennyskoulutuspaikkoja.
- Montrealin koulu ei ole ilmainen, mutta muissa tänään esitellyissä kouluissa ei ole lukukausimaksuja. Lontoon Circus Spacen lukukausimaksullisuudesta keskusteltiin. Lontoon opintojen kustannuksista löytyy lisätietoa täältä: <https://www.nationalcircus.org.uk/education-and-learning/further-higher-education/further-information--higher-education/fees-and-funding>
- Sirkusalalla toimii myös useita ammattilaisia, joilla ei ole muodollista koulutusta sirkusalalle.

Osassa kouluista on ikärajoja. Ikärajaan vaikuttaa myös laji jota haluaa opiskella. Jonglööriopiskelija voi olla vanhempi kuin ilma-akrobatian opiskelija. Jos koulun sivuilla kerrotaan jokin ikäraja, täytyy muistaa että niistä voidaan tehdä poikkeuksia. Suomen laki kieltää ammattikorkeakouluilta ikä-rajojen asettamisen. Jokaisessa koulussa valintaraati arvioi hakijoiden fyysisiä valmiuksia ja kehityspotentiaalia ja sitä mitä ko. koulutus tälle hakijalle voi antaa.

Hyvä ohje: hakijana ei kannata spekuloida liikaa, koska valintaraadin päätöksiin vaikuttaa hyvin moni asia, esim. se että millainen ryhmä kunakin vuonna halutaan koota ikäjakauman, lajien ja muun ryhmädynamiikan kannalta. Aina kannattaa hakea! Pahinta mitä voi tapahtua on, että ei saa kutsua valintakokeeseen.

Hakudeadlineja sirkuskouluihin:

DOCH Hakemusten deadline 2.2. <http://www.doch.se/in-english/education/circus-department/educational-programmes-circus>

CNAC Hakemusten deadline 28.2. http://www.cnac.fr/cnac-429--Entrance_exam

Le Lido Hakemusten deadline 9.3. http://www.circolido.fr/Lecole_professionnelle.html

Koulutuskeskus Salpaus, Lahti Hakemusten deadline 17.3.

<https://www.facebook.com/events/610084352451036/?fref=ts>

Turun AMK Hakemusten deadline 9.4. <https://opintopolku.fi/app/...>

ESAC Hakemusten deadline 1.6. <http://esac.be/informations/admission/>

ENC Montreal Hakemusten deadline joulukuussa:

<http://www.nationalcircusschool.ca/.../formati.../presentation-0>

Joitain hyödyllisiä linkkejä ammattilaistoimintaan ja koulutukseen liittyen:

SIRKUSINFO: <http://www.sirkusinfo.fi/fi/ammattilaisille/kansainvalisyys>

Cirko: <http://www.cirko.fi/cirko/>

Ammatillisten sirkuskoulujen verkosto FEDEC: <http://www.fedec.eu/en>

Tilaisuudessa mainittiin myös: Codarts, Rotterdam ja Fontys, Tillburg. Ranskassa on monta ammatilliseen opetukseen valmistavaa koulua, joissa voi opiskella vuoden ja kokeilla että viihtyykö alalla. Ranskassa on hyviä valmistavia kouluja, mm. Lyon, Rosny (École Nationale des Arts du Cirque de Rosny-sous-Bois), Chalon. Lisää kouluja löytyy Fedecin sivuilta: <http://www.fedec.eu/en/ressources/repertoire/>

Ranskan koulujen suosioon vaikuttaa myös mahdollisuus ”intermittenceen”, joka on Ranskan valtion tarjoama tuki taiteilijoille opintojen loppumisen jälkeen. Lyhyesti sanottuna olet oikeutettu työttömyyspäivärahaan, jos olet tehnyt tarpeeksi ammatillista työtä 10 kk:n aikana, niin seuraavan 10 kk:n jaksolla saat työttömyyspäivärahaa niiltä päiviltä joina et ole työssä. Järjestelmän jatkumisesta tosin keskustellaan.

Facebookista löytyy ryhmä Circus School auditions, josta löytyy ajantasaista tietoa ja hakijoiden keskustelua: <https://www.facebook.com/groups/circus.school.audition.2014/?fref=t>

